

בית הספר התיכון ליד האוניברסיטה

חוברת קורסי העשרה לשנת הלימודים תשפ"ג

שכבה ג' (מחזור פ"ח)

2	.....	תכנית קורסי העשרה
3	.....	אמנות אתגר
3	.....	דיבייט ורטוריקה- בעברית ובאנגלית
3	.....	מבשלים - "התלמיד צועד על קיבתו"
4	.....	היסטוריה- קליאו, המוזה של ההיסטוריה, קוראת לכם!.....
4	.....	נפלאות האוטומטה (תכנון ובנייה של מכונות וצעצועים המניעים את עצמם)
5	.....	עיתון בית ספר
5	.....	פילוסופיה
5	.....	צרפתית
5	.....	קולנוע
6	.....	קיימות
.....	שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.	רובוטיקה - לא רק רובוטים
6	.....	תיאטרון אתגר
7	.....	מוסיקה אתגר
7	.....	מקהלה
7	.....	תזמורת
8	.....	שחמט
8	.....	ספורט כאורח חיים

תכנית קורסי ההעשרה

בית הספר מציע תכנית העשרה ייחודית, במסגרתה תלמידות ותלמידים יכולים לבחור מקצועות לימוד שונים בהם הם יכולים להעמיק ולהרחיב את לימודיהם בתחומים שבחרו, בקבוצה בעלת עניין ומוטיבציה ובמגוון דרכים. הבחירה בקורסי ההעשרה מחייבת את התלמידים להפגין עניין בתחום הנבחר, נכונות להשקעה ולהעמקה בלמידה עצמית, עמידה בקצב הלימוד של הקבוצה, התמדה והישגים טובים.

מטרות התכנית ודרכי ההוראה

- א. פיתוח, העמקה והרחבה של ידיעות, מיומנויות והרגלי למידה.
- ב. פיתוח היכולת ללימוד עצמי ולחקר תוך עידוד הסקרנות האינטלקטואלית.
- ג. פיתוח היכולת לקשור בין תחומי דעת שונים.
- ד. ביצועי הבנה, למידה פעילה וביטוי יצירתי רב-תחומי.

הקורסים במקצועות העשרה נלמדים בסוף יום הלימודים או בימי שישי. חלק מן הקורסים יילמדו בוודאות בימי שישי בבוקר ועל כן ניתן לתכנן מראש את ההרשמה אליהם. לצערנו, בשל מורכבות בניית מערכת השעות, ניתן לדעת בשלב זה של ההרשמה בוודאות אך ורק שהקורסים יילמדו בימים א' עד ה', אחר הצהריים, לרוב, בין השעות 15:15 עד 16:45. **אנחנו ממליצים שכל תלמידה וכל תלמיד יבחרו את הקורס שמעניין אותו והוא מעוניין להתחייב לו.** במידה ויהיו אילוצים שלא יאפשרו לתלמיד להשתתף בקורס, יהיה רשאי כמובן לעזוב את הקורס ונשתדל להציע לו פתרון חלופי בדמות קורס אחר.

תלמידים שיירשמו לעתודה מדעית-טכנולוגית מוזמנים לבחור קורסי העשרה, אך יש לזכור שבמסגרת העתודה ילמדו 5 שעות בשבוע אחה"צ ולכן הסיכוי שקורסים שיבחרו בהם יהיו חסומים לפניהם גדול יותר.

בית הספר לא גובה תשלום עבור קורסי ההעשרה.

הרשמה

ההרשמה דרך האינטרנט **תיפתח מיז עם סיום חופשת הפסח, בתאריך ה- 24.4** באמצעות אתר בית הספר (leyada.net). יש לבחור בדף הבית "חטיבה צעירה" ולבחור בכפתור האדום: "הרשמה לאתגרים וקורסי העשרה".

יש לסיים את תהליך הרישום עד יום חמישי, 28.4.22

ניתן להפנות שאלות לאביגיל זעפרני יפתח, מנהלת הפדגוגיה 050-6844520 avigail.zafrani@leyada.net או לבתייה חורי יפין, מנהלת חטיבת הביניים 054-5997294 batya.houri@gmail.com

רשימת הקורסים

אמנות אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים. ייתכנו קבוצות רב גילאיות

מטרת השיעור היא העמקת האפשרויות לביטוי עצמי, הכרות עם חומרים שונים וטכניקות חדשות ומוכרות ביניהם: תחריט, רישום, פיסול בחומרים שונים, ציור בצבעי שמן ועוד. במהלך הלימוד נכיר אמנים שונים, אפשרויות מגוונות ליצירה, נציג את עבודותינו ברחבי ביה"ס ונקבל השראה מסיורים למוזיאון ולגן החיות.

דיבייט ורטוריקה - קבוצה בעברית וקבוצה באנגלית

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים. קבוצה רב גילאית

אמנות הדיבייט ('מעמת' בעברית) היא פעילות של ויכוח בעל-פה לפי כללים קבועים מראש. הדיבייט מפתח בקרב התלמידות והתלמידים מיומנויות רטוריקה ושכנוע, מעודד גמישות מחשבתית ועוזר ברכישת כלים של תקשורת בינאישית. באתגר יינתן דגש על ניסוחם והצגתם של טיעונים, נאום בפני קהל ועבודה קבוצתית.

קבוצת האנגלית

חומר הלימוד בקבוצה זו יקביל לנושאים הנלמדים בתחרות ה- World Scholar's Cup, תחרות בינלאומית לילדים ונוער המעודדת למידה משמעותית ובינתחומית בסימן סקרנות, העמקה, שיתוף והנאה. במהלך השנה תלמידי האתגר יצאו כמשלחת בית-ספרית לסבב הישראלי של התחרות ויוכלו להרוויח את הזכות להשתתף בסבב הבינלאומי של התחרות המתקיים מידי שנה באוניברסיטאות שונות ברחבי העולם.

דרישות קבלה לקבוצת האנגלית: יכולת לנהל שיחה באנגלית ברמה גבוהה; נכונות להשתתף בתחרות ה- WSC במהלך חופשת פורים.

קבוצת העברית

בקבוצה זו, לצד פעילות הדיבייט הענפה, יינתן דגש על לימוד מיומנויות ותיאוריות ברטוריקה ולוגיקה. כמו כן, במסגרת הקבוצה יתקיימו שיתופי פעולה עם בתי ספר ומוסדות נוספים ואף השתתפות בתחרויות דיבייט ונאום בעברית.

מבשלים - "התלמיד צועד על קיבתו"

4 שעות, פעם בשבועיים, בסוף יום לימודים. קבוצה רב גילאית

אתגר "מבשלים" הוא אתגר רב גילאי חדש, המתאפשר בעקבות בניית מטבח חדש לתלמידות ולתלמידים בבית הספר. במסגרת האתגר נעסוק בתחומים עיוניים ומעשיים הקשורים במטבח. נערוך הכרות בסיסית עם כלי המטבח, מצרכים ומתכונים. נתנסה בבישול ואפיה, נלמד מתכונים שיוכלו ללוות אותנו בחיי היומיום כתלמידים ונשתף במתכונים העוברים במשפחות השונות.

במסגרת הלימוד נעמיק בסוגיות של תזונה ואורח חיים בריא, מקורות המזון שאנחנו אוכלים והשפעותיהם עליו ועלינו.

האתגר פתוח לבשלנים דגולים ולחסרי ניסיון במטבח כאחד.

בשל גודל המטבח מספר המקומות באתגר מצומצם.

קליאו, המוזה של ההיסטוריה, קוראת לכם/ן!

במיתולוגיה היוונית היתה קליאו אחת מתשע המוזות, שנתנו השראה לעוסקים באמנויות, היסטוריה ואסטרונומיה.

בקבוצת האתגר נערוך מסע במכונת הזמן אל תקופות אחרות ומקומות אחרים. נתוודע לאצילים ולאבירים, להוגי דיעות ולאמנים. נפגוש גם את האנשים הפשוטים, שעד העת החדשה הותירו מעט עדויות על קורותיהם, השקפת עולמם ושאיפותיהם.

נכיר את השינויים שחלו בין תקופות היסטוריות שונות, ונתלבט כיצד בכלל קובעים מתי החלה תקופה ומתי נסתיימה; נתוודע לסוגים שונים של מחקר היסטורי-פוליטי, רעיוני, כלכלי וחברתי, ולהבדלים ביניהם;

ההיסטוריה היא המאגר הגדול של ניסיון אנושי ושל קשרים אנושיים- בין בני משפחה, בתוך קהילות, בין שליטים לנשלטים, בין קבוצות ועמים. האם ניתן להשוות בין אירועים היסטוריים וללמוד לקחים מן ההיסטוריה, או שכל אירוע היסטורי הוא יחיד ומיוחד?

ומה מקומה של האישיות בהיסטוריה? האם אכן שינו אישים את תולדות העולם- כמו נפוליאון, הרצל ולנין, או שהם פשוט מילאו את התפקיד שהועידו להם תהליכים היסטוריים?

העדויות ההיסטוריות רבות- חפצים, טקסטים, יצירות אמנות וגם מבנים ואתרים. במהלך שנת הלימודים נסייר בכמה מהם וננסה ללמוד מהם על עולמם של אלה שבנו אותם וחיו בתוכם.

*מפגשי קבוצת האתגר יכללו גם מפגשים עם היסטוריונים, שיספרו לנו על דרכי עבודתם ועל פירות מחקריהם.

נפלאות האוטומטה (תכנון ובנייה של מכונות וצעצועים המניעים את עצמם)

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים או ביום שישי בבוקר. קבוצה רב גילאית

האוטומטה היא מכונה הבנויה מגלגלי שיניים, מנופים ומרכיבים תנועתיים שונים ומתוחכמים אשר יכולה לבצע פעולות מסובכות ומעניינות על פי תכנון היוצר. ניתן לבנות יד שמנגנת על פסנתר, ציפור מצייצת, בובת בלרינה, שעון קוקייה ואין ספור מתקנים להנאת המתבונן.

בקורס נלמד את עקרונות התמסורת המכאנית, המנופים, שינוי כיוון ומהירות של מרכיבים במנגנונים תנועתיים. ננתח את מנגנוני "מכונות דה-וינציי" ומתקנים מימי הביניים ומהמהפכה התעשייתית. נתנסה בתכנון, פיתוח תפיסה מרחבית ועשייה בעזרת הידיים.

נבנה מן ההתחלה, בקרטון, עיסת נייר, עץ ועוד – מכונות וצעצועים על פי רצון וקצב אישי של כל תלמיד. בין מטרות הקורס, פיתוח של מיומנויות אמנותיות והנדסאיות של התלמיד והתלמידה.

עיתון בית ספר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים (עבור ישיבות מערכת). קבוצה רב גילאית

הצטרפו לתלמידי החטיבה העליונה בהוצאת עיתון בית-ספרי שיבטא את קולכם כתלמידים, יעסוק בנושאים הבערים בבית הספר ומחוצה לו ויהיה כלב השמירה של הדמוקרטיה והמנהל התקין. השעות השבועיות יוקדשו בעיקר לישיבות המערכת, כתיבה ועריכה.

פילוסופיה

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים. קבוצה רב גילאית

הפילוסופיה היא אהבת החוכמה, ובמהלך השנה נצא למסע משותף של חקירת העולם וגילוי יופייה של החשיבה. בשיעורים נעסוק בחשיבה. לא נקבע מה נכון ומהי האמת, אלא נעודד ונטפח את החשיבה הביקורתית ונבדוק את גבולות המותר והאסור מזוויות ראייה שונות וחדשות. נתפלסף על האמת והשקר, הדמיון והמציאות, האלוהים והעולם, האושר והיפה, הרצון והבחירה החופשית, ונצא למסעות פילוסופיים מרתקים דרך משלים פילוסופיים, סיפורים, ספרים וסרטים.

דרך מסעות אלו תגלו אפשרויות חדשות לחשיבה, ותלמדו כיצד להוכיח את דבריכם ולבסס אותם. השיעורים יתנהלו בדגם של דיונים ושל עבודה קבוצתית, ויחייבו - סובלנות, כבוד לאחר, התייחסות רצינית לרעיונות שונים, תשומת לב לתהליכי חקירה משותפים ונכונות להקשבה.

הקורס מיועד למי ששאלות ותהיות מסוג אלה הציטו ומציתות את נפשו ואת מחשבתו, והוא מעונין במסגרת בה יוכל ללמוד כיצד לפתח את חשיבתו ולבססה תחת מגבלות הרציונאליות.

צרפתית

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים אן 2 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר

המסלול מיועד לתלמידות ולתלמידים חסרי ידיעות קודמות בשפה. התלמידים ילמדו את יסודות השפה בצורה פרונטאלית וחוייתית.

קולנוע

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

בשיעורי האתגר נכיר את עולם הקולנוע מראשיתו עד ימינו, מהתפתחות הראינוע והצילום עד שילוב של טכנולוגיות חדשניות כיום. על ידי צפייה משותפת בסרטי קולנוע, ניתוח ופרשנות שלהם, נכיר לעומק קלאסיקות קולנועיות מבתקופות שונות ונפתח יכולות ניתוח של סרטים תוך התייחסות למושגים מרכזיים בשפה קולנועית. נעסוק בז'אנרים קולנועיים מגוונים ובנושאי חתך, בשילוב משימות יצירתיות סביב הסרטים בהם נצפה.

קיימות

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים + פרויקטים ייחודיים. קבוצה רב גילאית

העולם שבו אנו חיים הוא עולם מופלא ומורכב ממערכות מורכבות ומסובכות. באתגר קיימות אנו לומדים להכיר את הנושאים הקשורים לסביבה, לומדים כיצד לתכנן מערכות אקולוגיות ומיישמים את מה שלמדנו בבית הספר. תלמידי האתגר נחשפים לרעיונות חדשים ולטכנולוגיות חדשות ומייצרים את הדברים בבית הספר: גידול מזון על הגג ובערוגות ברחבי בית הספר, מערכות חכמות לאיסוף מים, כלכלה קהילתית בשווקי קח-תן, מכירות יד שניה, טכניקות לימיחודשי חפצים והדרכת קהילת בית הספר בנושאים אלו.

אם אתם אוהבים טבע או אנשים, לא מפחדים ממערכות מסובכות, רוצים ללמוד ולהשפיע על דברים שמשנים את העולם ולהכיר על הדרך ילדים משכבות שונות- מקומכם איתנו!

רובוטיקה

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים + מפגשים מיוחדים ותחרויות. ייתכנו קבוצות רב גילאיות

בעוד שהחזון של רובוטים בחיי היומיום נראית עדיין כמדע בדיוני, זה למעשה כבר מציאות קיימת. מפסי ייצור במפעלים ועד מכונות אוטונומיות, זרועות ביוניות ורובוטים על כוכב הלכת מאדים. מכונות אוטונומיות נמצאות בכל תחומי החיים שלנו.

בתכנית העשרה זו יעסקו התלמידות והתלמידים בתחום המגוון של הרובוטיקה, ויתנסו במיומנויות של תכנות, תכנון אסטרטגי, בנייה הנדסית ומידול תלת ממדי. כמו כן, על התלמידים לחקור בעיה מהעולם האמיתי, לייצר לה פתרון חדשני ולשתף אותו עם מומחים ואנשי מקצוע.

במסגרת האתגר נשתתף בתכנית העולמית FIRST LEGO League בראשי תיבות: FLL ובמסגרתו נשתתף בתחרויות הישראליות ואולי אף נזכה להעפיל לשלבים המתקדמים. בתחרות הקבוצה תיבחן על שלושה תחומים: עיצוב, בנייה ותכנות רובוט אוטונומי בעזרת ערכת EV3 של LEGO לביצוע משימות מוכנות מראש.

פיתוח של מוצר חדשני במסגרת פרויקט החדשנות והנושא השנתי.

עידוד כישורים חברתיים כגון עבודת צוות, מנהיגות ומעורבות בקהילה.

תכנית העשרה זו מיועדת לכל מי שמעוניינת ללמוד על העולם הטכנולוגי של המאה ה-21, בעלי מקוריות וחשיבה יצירתית ומחפשים אתגר שיפתח אותם הלאה.

לא נדרש ידע קודם, אך נדרשת מוטיבציה ללמידה והשקעה.

תיאטרון אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים אן 2 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר

שיעורי תיאטרון מועברים בסדנא פעילה ויוצרת, ומטרתם לערוך היכרות בסיסית עם עולם התיאטרון ולפתח את החוויה היצירתית של התלמיד והתלמידה. בסדנאות המעשיות מושם דגש על פיתוח מיומנויות ההבעה, הגוף והקול. השנה, נעמיק ונסכם את ההיכרות עם התחומים השונים בהם נגענו (דמות, עלילה, חלל, מוסיקה, אביזרים ועוד). כמו כן נעסוק בהכרת המרכיבים של ההפקה התיאטרונית על כל גווניה בפרויקט מ"טקסט כתוב לביצועו".

מוסיקה אתגר

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים. קבוצה רב גילאית

בכל שבוע ייצאו התלמידות והתלמידים למסע מוזיקלי מעשיר בעקבות תופעה מרכזית שהטביעה חותם יוצא דופן בדברי הימים של המוזיקה הפופולרית, על שלל סוגיה המגוונים: ג'אז, פופ, רוק לסוגיו (קלאסי, כבד, מתקדם), פולק, סמבה, מוזיקה מזרחית וים-תיכונית, פאנק ופאנק ואינספור ז'אנרים אחרים. ננוע בין זמרים ויוצרים, להקות ונגנים, גרובים, סאונדים ועוד שלל דרכים חדשות להבין מוזיקה ולהאזין לה.

אחת לכמה שיעורים ייערכו שיעורי פרזנטציה סביב נושא מסוים במסגרתו התלמידים מוזמנים לשתף עם שאר הכיתה שירים של אמנים שהם אוהבים ולדבר עליהם. לתלמידים המעוניינים בכך תינתן אפשרות לכתוב ולבצע שירים מקוריים, בהשראת השיעורים הקודמים או בכל נושא שיבחרו, אתו יוכלו גם להופיע במסגרת מופע סוף שנה.

האתגר פתוח לכל המעוניין. כתיבת וביצוע שירים הם בגדר רשות.

מקהלה

3 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר (ניתן לשלב עם התזמורת), שלוש פעמים בחודש

מקהלת בית הספר מונה כ-30 זמרות וזמרים מכל שכבות הגיל.

רפרטואר המקהלה כולל יצירות בסגנונות שונים ומתקופות שונות החל מבאך, מוצרט וברהמס ועד פופ, מוזיקה ישראלית, מחזות זמר וג'אז. בנוסף המקהלה מבצעת שירי עם מרחבי העולם, בשפות שונות וממסורות שונות.

החזרות כוללות חימום קולי ותרגילים לפיתוח הקול, לשיפור הטכניקה, ההקשבה וההבעה הקולית. חלק מהיצירות מבוצעות א-קפלה – ללא ליווי וחלקן בליווי פסנתר או בליווי תזמורת בית הספר. בחודשים הראשונים של השנה מוקדש זמן להתמצאות בקריאת תווים. למקהלה ולתזמורת קשר ידידותי בן 10 שנים עם בית ספר בגרמניה ואנו מתארחים אצלם פעם בשנתיים. כמו כן הם מתארחים אצלנו - גם פעם בשנתיים.

למקהלה יתקבלו תלמידות ותלמידים בעלי קול יפה ומדויק, ונכונות לעבוד ולהשקיע. זמרות וזמרים המעוניינים להשתתף יכולים להגיע לשלוש חזרות ניסיון ולאחר מכן לגשת למנצחת על מנת לקבוע השמעה שתקבע סופית את השתתפותם במקהלה.

תזמורת

2 שעות שבועיות בימי שישי בבוקר (ניתן לשלב עם המקהלה). קבוצה רב גילאית

תזמורת ליד"ה תתמקד השנה בנגינת קטעים מתוך מחזות-זמר וסרטים, עיבודים לשירים לועזיים וישראלים מתקופות שונות וגם להיטים של מוזיקה קלאסית, ובנוסף לכל אלה, גם תשתף פעולה עם המקהלה למספר קטעים. התזמורת מרבה להופיע בבית ספרנו וגם מחוצה לו. בחזרות דגש מושם על דרכי כיוון שונות, על אמנות הנגינה בצוותא ועל נגינה מדויקת ומוסיקלית.

לתזמורת קשר של ידידות מיוחדת שקיים מזה עשר שנים עם בית ספר בגרמניה (Heimschuler Lender), אליו אנו נוסעים פעם בשנתיים. גם הם באים אלינו במתכונת דומה.

מתקבלים: תלמידות ותלמידים עם שנתיים ניסיון (לפחות) בנגינה שמתמצאים בקריאת התווים.

נגניות ונגנים מועמדים יכולים להגיע כבר לחזרה הראשונה ויכולים להשתתף בה. אחרי כשתי חזרות תיבדק התאמתם לקבוצה.

שחמט

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים אן 2 בימי שישי בבוקר. קבוצה רב גילאית

אם אתם רוצים לשחק באחד ממשחקי המחשבה העתיקים בעולם, אם אתן רוצות ללמוד מהלכים חדשים ואסטרטגיות מעניינות, זה המקום בשבילכם ובשבילכן! אתגר שחמט מיועד לתלמידות ותלמידים שרוצים להפעיל את הראש ולהנות מלימוד-משחק-וניתוח של המשחק וכך להשתפר מפעם לפעם. ניתן להירשם לאתגר עם ובלי ידע מוקדם בשחמט. בנוסף, המעוניינות והמעוניינים יקחו חלק בטורניר הבית ספרי ואולי גם בתחרויות מחוץ לבית הספר.

ספורט כאורח חיים

2 שעות שבועיות בסוף יום לימודים

- מטרת האתגר להקנות מסגרת מאורגנת ומקצועית בתחומי בית הספר, בה יושם דגש על הרגלי עבודה לחיים-אימונים, תזונה ואורח חיים בריא, באמצעות מגוון ענפי ספורט ותחומי ידע, ובכך להשיג מספר יעדים:
1. העלאת הביטחון העצמי של ושיפור הדימוי העצמי.
  2. טיפוח מרכיבי הכושר הגופני- קואורדינציה (שיווי משקל, זריזות, דיוק), כוח, גמישות, סבולת ומהירות.
  3. פיתוח עבודת צוות.
  4. הרחבת הידע בתחומי הדעת הרלוונטיים: אנטומיה, פיזיולוגיה, היסטוריה של הספורט וכדומה.